

REPUBLIKA SLOVENIJA

STATISTIČNI URAD REPUBLIKE SLOVENIJE

www.stat.si

Kazalniki trajnostnega razvoja za Slovenijo

Ljubljana, maj 2010

www.stat.si

Kazalniki trajnostnega razvoja za Slovenijo

Ljubljana, maj 2010

Izdal Statistični urad Republike Slovenije, Ljubljana, Vožarski pot 12 - **Uporaba in objava podatkov dovoljeni le z navedbo vira** - Odgovarja generalna direktorica mag. Irena Križman - **Zbirka Brošure** - Avtorice Mojca Suvorov, Teja Rutar, Mojca Žitnik - Urednica zbirke Marina Urbas - Slovensko besedilo jezikovno uredila Ivanka Zobec - Oblikovala Dušan Weiss in Ada Poklač - Naklada 550 izvodov - Tisk tiskarna Januš

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

308(497.4)

SUVOROV, Mojca

Kazalniki trajnostnega razvoja za Slovenijo / [avtorice Mojca Suvorov, Teja Rutar, Mojca Žitnik]. - Ljubljana : Statistični urad Republike Slovenije, 2010. - (Zbirka Brošure / Statistični urad Republike Slovenije)

ISBN 978-961-239-206-2

1. Gl. stv. nasl. 2. Rutar, Teja 3. Žitnik, Mojca, 1970-
250953472

Uvodna beseda

Ključni mejnik na področju trajnostnega razvoja v svetu je bila konferenca Združenih narodov o okolju in razvoju leta 1992 v Riu de Janeiru. Tam je bil sprejet načrt za doseganje trajnostnega razvoja v 21. stoletju – Agenda 21. Trajnosten razvoj je bil že pred tem opredeljen kot »zadovoljevanje sedanjih potreb, ne da bi ogrozili možnost prihodnjih generacij, da bi te zadovoljile svoje potrebe«. V Riu je bilo prvič poudarjeno, da je treba v politiko gospodarskega razvoja nujno vključevati okoljske in socialne prvine. Vse od takrat raziskovalci, okoljske organizacije, vlade in mednarodne agencije iščejo odgovor na vprašanje: Kako meriti trajnostni razvoj?

Danes obstaja v svetu mnogo naborov kazalnikov trajnostnega razvoja, na nacionalni in tudi na mednarodni ravni. Oblikujejo se po najrazličnejših konceptih. Posamezni nabor kazalnikov nastane največkrat iz potrebe po spremljanju izvajanja strategij trajnostnega razvoja.

V zadnjih dveh letih se je razumevanje razvoja in trajnosti močno spremenilo: kot merilo razvoja se namreč vse bolj poudarja splošna blaginja ljudi in zamenjuje ozko gledanje na razvoj, ki kot merilo razvoja poudarja le gospodarski razvoj. Blaginja je namreč mnogo več: poleg materialnih dobrin zajema zdravje, okolje, socialne vezi, osebne aktivnosti, izobrazbo, kulturo.

Vsa ta spoznanja smo skušali zajeti v pričujoči publikaciji. Ker se trajnostni razvoj in splošna blaginja dotikata vseh področij življenja in bivanja, smo želeli s pomočjo kazalnikov pokazati, kako lahko vsak izmed nas prispeva k uresničevanju skupnih ciljev. Ti so v publikaciji združeni v tri zaokrožena poglavja: Blaginja, Ravnovesje in skromnost in Medgeneracijsko sodelovanje. Ti cilji so po mnenju skupine, ki je sodelovala pri oblikovanju tu predstavljenega nabora kazalnikov, ključni za trajnostni razvoj v Sloveniji.

Sodbam o uspešnosti ali neuspešnosti uresničevanja ciljev na posameznih področjih smo se odrekli. Vabimo vas, da si jih s pomočjo publikacije oblikujete sami.

Križman

Mag. Irena Križman
generalna direktorica

KAZALO

KAZALNIKI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA ZA SLOVENIJO	9
BLAGINJA	11
KAKOVOST NARAVNIH VIROV	12
KAKOVOST ZRAKA	12
Grafikon 1: Dnevne koncentracije delcev PM ₁₀ , Slovenija, 2008	12
Tabela 1: Povprečne letne koncentracije delcev PM ₁₀ , Slovenija	12
KAKOVOST PITNE VODE	13
Grafikon 2: Fekalna onesnaženost pitne vode z E.coli po velikostnih razredih oskrbovanih območij in po območjih zavodov za zdravstveno varstvo, Slovenija, 2007	13
Tabela 2: Fekalna onesnaženost pitne vode z E.coli po velikostnih razredih oskrbovanih območij, Slovenija	13
EKOLOŠKO KMETIJSTVO	14
Grafikon 3: Kmetijska gospodarstva z ekološkim kmetovanjem ali s kmetovanjem v preusmeritvi in kmetijska zemljišča v uporabi z ekološko pridelavo ali s pridelavo v preusmeritvi, Slovenija	14
Tabela 3: Kmetijska gospodarstva z ekološkim kmetovanjem ali s kmetovanjem v preusmeritvi in kmetijska zemljišča v uporabi z ekološko pridelavo ali s pridelavo v preusmeritvi, Slovenija	14
EKONOMSKA RAST	15
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	15
Grafikon 4: Realna rast BDP na prebivalca, 1995 = 100, Slovenija	15
Tabela 4: BDP v tekočih cenah, Slovenija	15
PRIHODKI GOSPODINJSTEV	16
Grafikon 5: Povprečna letna razpoložljiva sredstva na člana gospodinjstva, Slovenija	16
Tabela 5: Povprečna letna razpoložljiva sredstva na gospodinjstvo, Slovenija	16

KAZALO

VARNOST	17
AKTIVNOST PREBIVALSTVA	17
Grafikon 6: Povprečna stopnja registrirane brezposelnosti, Slovenija	17
Tabela 6: Delovno aktivni prebivalci, Slovenija	17
DOSTOPNOST DO SOCIALNE ZAŠČITE	18
Grafikon 7: Izdatki za socialne prejemke po področjih socialne zaščite, Slovenija, 2007	18
Tabela 7: Izdatki za socialne prejemke, Slovenija	18
DOSTOPNOST DO ZDRAVSTVA	19
Grafikon 8: Število prebivalcev na zdravnika v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu, Slovenija	19
Tabela 8: Zdravniki v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu, Slovenija	19
DOSTOPNOST DO ŠOLANJA	20
Karta 1: Študenti v terciarnem izobraževanju in med njimi štipendisti, statistične regije, Slovenija, 2008	20
Tabela 9: Število študentov v terciarnem izobraževanju na 1000 prebivalcev, Slovenija	20
KRIMINAL	21
Grafikon 9: Obsojene osebe med prebivalci, Slovenija	21
Tabela 10: Osebe, obsojene na sodiščih splošne pristojnosti, Slovenija	21
RAVNOVESJE IN SKROMNOST	23
NARAVNI VIRI	24
PORABA ENERGIJE	24
Grafikon 10: Končna poraba energije na prebivalca in delež obnovljivih virov energije v končni porabi energije, Slovenija	24
Tabela 11: Obnovljivi viri v končni porabi energije, Slovenija	24
PORABA VODE IZ JAVNEGA VODOVODA	25
Grafikon 11: Poraba vode iz javnega vodovoda v gospodinjstvih na prebivalca, Slovenija	25
Tabela 12: Voda, dobavljena iz javnega vodovoda, Slovenija	25
NASTALI KOMUNALNI ODPADKI IN ODPADKI HRANE	26
Grafikon 12: Količina komunalnih odpadkov na prebivalca, Slovenija	26
Tabela 13: Komunalni odpadki, Slovenija	26
POTNIŠKI PROMET	27
Grafikon 13: Število vseh osebnih avtomobilov v uporabi fizičnih oseb na 1000 prebivalcev in število opravljenih potniških kilometrov v cestnem javnem potniškem prometu, Slovenija	27
Tabela 14: Število vseh osebnih avtomobilov v uporabi fizičnih oseb in število potnikov, prepeljanih v cestnem javnem potniškem prometu, Slovenija	27

KAZALO

RAZISKAVE IN RAZVOJ	28
VLAGANJE V RAZVOJ	28
Grafikon 14: Viri financiranja izdatkov za raziskovalno-razvojno dejavnost v poslovnem sektorju, Slovenija, 2008	28
Tabela 15: Bruto domači izdatki za raziskovalno-razvojno dejavnost v poslovnem sektorju, Slovenija	28
PREBIVALSTVO, ENAKOST SPOLOV IN REVŠČINA	29
SKUPNI PRIRAST PREBIVALSTVA	29
Grafikon 15: Prirast prebivalstva na 1000 prebivalcev, Slovenija	29
Tabela 16: Prirast prebivalstva, Slovenija	29
PLAČI MOŠKIH IN ŽENSK	30
Grafikon 16: Razlika med povprečnima bruto plačama moških in žensk, Slovenija	30
Tabela 17: Zneski povprečnih mesečnih bruto plač moških in žensk, Slovenija – začasni podatki	30
STOPNJA TVEGANJA REVŠČINE	31
Grafikon 17: Stopnja tveganja revščine glede na dohodek (brez dohodka v naravi), Slovenija	31
Tabela 18: Stopnja tveganja revščine glede na dohodek (brez dohodka v naravi) po starosti in spolu, Slovenija, 2008	31
MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE	33
INTENZIVNOST RABE NARAVNIH VIROV	34
ENERGETSKA INTENZIVNOST	34
Grafikon 18: Energetska intenzivnost – oskrba z energijo/BDP, stalne cene leta 2000, Slovenija	34
Tabela 19: Oskrba z energijo, Slovenija	34
IZPUSTI TOPLOGREDNIH PLINOV	35
Grafikon 19: Viri izpustov toplogrednih plinov, Slovenija, 2007	35
Tabela 20: Izpusti toplogrednih plinov, Slovenija	35
PORABA MINERALNIH GNOJIL V KMETIJSTVU	36
Grafikon 20: Poraba glavnih rastlinskih hranil v kmetijstvu na hektar kmetijskega zemljišča v uporabi, Slovenija	36
Tabela 21: Poraba mineralnih gnojil in glavnih rastlinskih hranil v kmetijstvu, Slovenija	36
INTENZIVNOST POSEKA LESA	37
Grafikon 21: Intenzivnost poseka lesa, Slovenija	37
Tabela 22: Prirastek in posek lesa, Slovenija	37

KAZALO

DRŽAVNI DOLG	38
DRŽAVNI DOLG	38
Grafikon 22: Dolg sektorja država, % BDP, Slovenija	38
Tabela 23: Dolg sektorja država, Slovenija	38
SKRB ZA VSE GENERACIJE	39
STAROSTNA ODVISNOST	39
Grafikon 23: Koeficienti starostne odvisnosti, Slovenija	39
Tabela 24: Koeficienta starostne odvisnosti, Slovenija	39
VARSTVO OTROK	40
Grafikon 24: Delež otrok v vrtcih, Slovenija	40
Tabela 25: Število otrok v vrtcih, Slovenija, šolska leta 1996/97 in 2005/06–2008/09	40
VARSTVO STAREJŠIH	41
Grafikon 25: Razlogi za sprejem oskrbovancev v dom za starejše, Slovenija, 2008	41
Tabela 26: Število oskrbovancev v domovih za starejše, Slovenija	41
METODOLOŠKA POJASNILA	42
DEFINICIJE NEKATERIH UPORABLJENIH POJMOV	42
STATISTIČNI ZNAMENJI	46
KRAJŠAVE IN MERSKE ENOTE	46
LITERATURA IN VIRI	47

KAZALNIKI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA ZA SLOVENIJO

Zamisel o vzpostavitvi ključnega nacionalnega nabora kazalnikov trajnostnega razvoja na Statističnem uradu Republike Slovenije ni nova. Uresničila se je v okviru mednarodnega projekta, s finančno podporo Eurostata. Eden izmed ciljev projekta je bil tudi izboljšati prepoznavnost zamisli o trajnostnem razvoju v Sloveniji. Z naborom kazalnikov, ki je predstavljen v tej publikaciji, želimo zamisel o trajnostnem razvoju predstaviti na poljuden način tudi širši javnosti.

Prvi nabor kazalnikov trajnostnega razvoja se je izoblikoval na delavnici, ki jo je aprila 2009 organiziral Statistični urad Republike Slovenije. Na tej delavnici so sodelovali predstavniki ministrstev, agencij, raziskovalnih inštitutov, nevladnih organizacij in Statističnega urada. Skupaj smo iskali odgovor na vprašanje o tem, katera so ključna področja oziroma kateri so ključni cilji trajnostnega razvoja v Sloveniji. Ugotovili smo naslednjih pet ključnih ciljev trajnostnega razvoja v Sloveniji: blaginja, dolgoročno ravnovesje, skromnost, sodelovanje in celostnost. Za vsak cilj so bili predlagani kazalniki, ki bi lahko merili napredek ali na svoj način nakazovali, kaj se na posameznem področju dogaja.

Med nadaljnjim posvetovanjem in usklajevanjem smo ključne cilje smiselno povezali in določili ključne kazalnike. Končni nabor kazalnikov je tako združen v tri področja: Blaginja, Ravnovesje in skromnost in Medgeneracijsko sodelovanje. Vsako področje smo skušali prikazati in opisati s pomočjo okoljskih, ekonomskih in socialnih vsebin.

Ker gre za spremljanje trajnostnega razvoja v Sloveniji, publikacija ne zajema mednarodnih primerjav. Prikazani so kazalniki, ki so bili izračunani med nastajanjem publikacije iz zadnjih razpoložljivih podatkov. Večinoma so to podatki za leto 2008. Vsak kazalnik je predstavljen s časovno vrsto, ki najpogosteje zajema zadnja štiri leta in izhodiščno leto v preteklosti (1995, 2000 ipd.).

Glavna sporočila, ki jih prinašajo prikazani kazalniki, smo poudarili v obarvanem okvirju. Barve ponazarjajo statistično področje, v katero se kazalnik uvršča: področje okolje in naravni viri je obarvano zeleno, ekonomsko je vijolično in demografsko socialno področje pa oranžno.

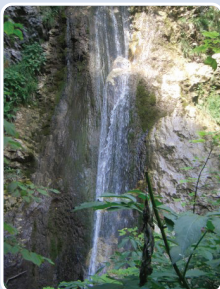

Foto: Sokol

Foto: Daniel Novakovič/STA

Foto: SURS

Foto: Sokol

Foto: Domen Grögl/STA

Foto: repairstemcell.wordpress.com/2009/04/

Foto: Sokol

Foto: Daniel Novakovič/STA

BLAGINJA

Ko govorimo o blaginji ljudi, moramo pri tem razlikovati med trenutno blaginjo in oceno njene trajnosti. Blaginja danes ne pomeni le materialnih dobrin, ampak se nanaša tudi (ali predvsem) na človekovo počutje, bivanje, medsebojne odnose. Glavne vsebine, na katere moramo biti pozorni, ko govorimo o blaginji ljudi, so: življenjski standard v materialnem smislu, zdravje, izobrazba, osebna aktivnost, vključno z delom, volilna pravica in upravljanje, socialne vezi in odnosi, okolje ter varnost in nevarnost v materialnem in fizičnem smislu.

Kakovost naravnih virov

»Onesnaženost zunanega zraka z delci PM_{10} se nekoliko zmanjšuje.«

»Mikrobiološka kakovost pitne vode se bistveno ne izboljšuje.«

»Rast števila kmetijskih gospodarstev z ekološkim kmetovanjem se umirja.«

Ekonomski rast

»Bruto domači proizvod je do leta 2008 stalno naraščal.«

»Obseg povprečnih razpoložljivih sredstev gospodinjstev se povečuje.«

Varnost

»Stopnja registrirane brezposelnosti se je do leta 2008 zmanjševala.«

»Izdatki za socialne prejemke se stalno povečujejo.«

»Število zdravnikov v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu se bistveno ne spreminja.«

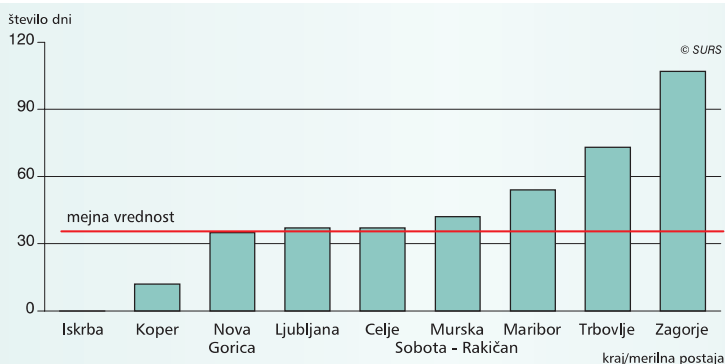
»Število študentov je v zadnjih dveh letih opazovanega obdobja nekoliko upadlo.«

»Število obsojenih oseb narašča.«

KAKOVOST NARAVNIH VIROV

KAKOVOST ZRAKA

Grafikon 1: Dnevne koncentracije delcev $PM_{10}^{1)}$, Slovenija, 2008

»Onesnaženost zunanjega zraka z delci PM_{10} se nekoliko zmanjšuje.«

¹⁾ Mejno dnevno vrednost koncentracije delcev PM_{10} ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) je dovoljeno preseči do 35-krat v koledarskem letu; meja 35 dni je označena z rdečo črto.

Vir: ARSO

Tabela 1: Povprečne letne koncentracije delcev $PM_{10}^{2)}$, Slovenija

Merilna mesta	2002	2005	2006	2007	2008
Ljubljana	42	37	33	32	30
Maribor	50	43	43	40	34
Celje	46	43	35	32	30
Murska Sobota - Rakičan	40	37	34	30	30
Koper	31	29	25
Nova Gorica	39	34	34	33	31
Trbovlje	47	55	40	37	38
Zagorje	47	52	46	41	43
Iskrba	...	16	14	15	16

... ni podatka

²⁾ Letna mejna vrednost koncentracije delcev PM_{10} je $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Vir: ARSO

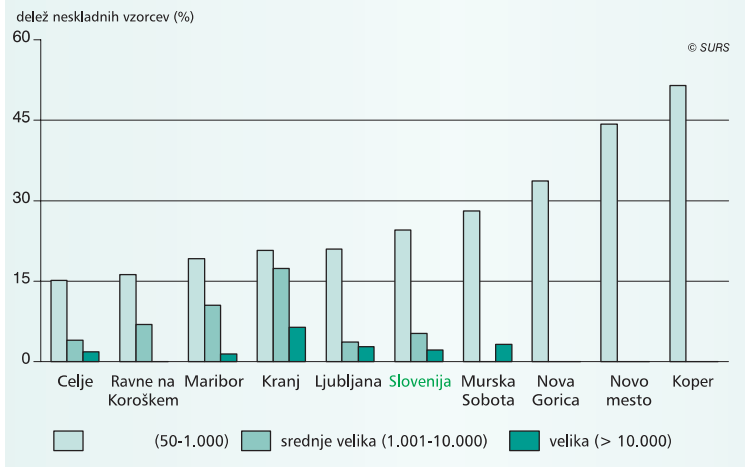
■ Koncentracije delcev PM_{10} so najvišje v tistih mestnih središčih, kjer je promet najgostejši, hkrati pa je tam zgoščena tudi industrija. Povišajo pa se predvsem v zimskih mesecih, ko se onesnaževala zaradi temperaturnih inverzij in zaradi vpliva individualnih kurišč kopičijo pri tleh in v kotlinah.

■ Raven onesnaženosti zunanjega zraka z delci PM_{10} se je od leta 2002 do leta 2008 sicer zmanjšala, kljub temu pa sta bila leta 2008 presežena tako letna mejna vrednost koncentracije delcev PM_{10} kot tudi dovoljeno število dni s preseženo dnevno mejno vrednostjo le-teh. Letna mejna vrednost je bila tedaj v Sloveniji prekoračena le v Zagorju ($43 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Največ prekoračitev dnevne mejne vrednosti delcev PM_{10} so zabeležili v Zagorju (107 dni) in Trbovljah (73 dni).

KAKOVOST NARAVNIH VIROV

KAKOVOST PITNE VODE

Grafikon 2: Fekalna onesnaženost pitne vode z E.coli po velikostnih razredih oskrbovanih območij in po območjih zavodov za zdravstveno varstvo, Slovenija, 2007

»Mikrobiološka kakovost pitne vode se bistveno ne izboljšuje.«

Vir: IVZ

Tabela 2: Fekalna onesnaženost pitne vode z E.coli po velikostnih razredih oskrbovanih območij, Slovenija

Velikostni razredi oskrbovanih območij	delež neskladnih vzorcev (%)			
	2004	2005	2006	2007
majhna (50–1.000 prebivalcev)	29,0	28,0	24,1	24,5
srednje velika (1.001–10.000 prebivalcev)	6,7	5,8	4,6	5,3
velika (> 10.000 prebivalcev)	2,6	1,7	0,4	2,1

Vir: IVZ

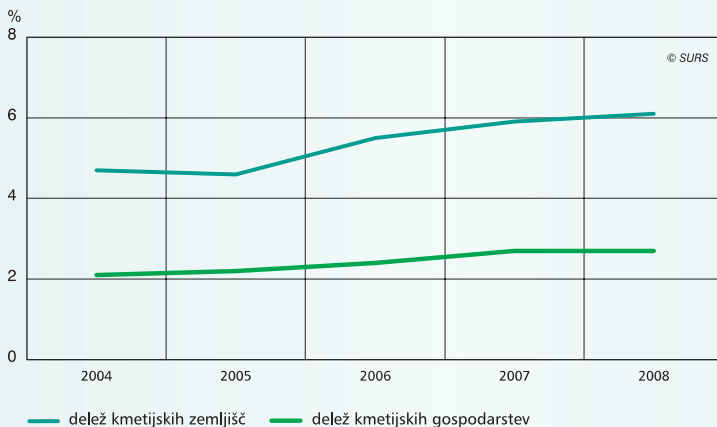
- V obdobju 2004–2007 se je onesnaženost pitne vode z E.coli nekoliko zmanjšala, in sicer v majhnih oskrbovanih območjih v večji meri kot v srednje velikih in velikih.
- Leta 2007 se je delež neskladnih vzorcev pitne vode močno razlikoval glede na velikost razreda oskrbovanih območij; največ neskladnih vzorcev pitne vode je bilo v najmanjšem velikostnem razredu (tj. v območjih s 50–10.000 prebivalci), in sicer 25 %.
- Tudi po območjih zavodov za zdravstveno varstvo (ZZV) so bili fekalno najbolj onesnaženi majhni sistemi, zlasti na zahodu in jugu Slovenije (ZZV Koper, Nova Gorica in Novo mesto). Majhni sistemi oz. majhna oskrbovalna območja so na splošno in mikrobiološko najbolj problematični, saj večinoma nimajo ustreznega strokovnega upravljanja, potrebnih sredstev in opreme, so slabo vzdrževani in nimajo določenih vodovarstvenih območij.

KAKOVOST NARAVNIH VIROV

EKOLOŠKO KMETIJSTVO

Grafikon 3: Kmetijska gospodarstva¹⁾ z ekološkim kmetovanjem ali s kmetovanjem v preusmeritvi in kmetijska zemljišča v uporabi z ekološko pridelavo ali s pridelavo v preusmeritvi, Slovenija

»Rast števila kmetijskih gospodarstev z ekološkim kmetovanjem se umirja.«

¹⁾ Podatki o številu kmetijskih gospodarstev so na voljo le za leta 2003, 2005 in 2007 (iz raziskovanja o strukturi kmetijskih gospodarstev). Zaradi tega je za izračun deleža kmetijskih gospodarstev z ekološkim kmetovanjem ali s kmetovanjem v preusmeritvi v vmesnih letih uporabljeno število kmetijskih gospodarstev iz predhodnega leta.

Vir: SURS in MKGP

Tabela 3: Kmetijska gospodarstva z ekološkim kmetovanjem ali s kmetovanjem v preusmeritvi in kmetijska zemljišča v uporabi z ekološko pridelavo ali s pridelavo v preusmeritvi, Slovenija

	2004	2005	2006	2007	2008
Kmetijska gospodarstva (število)					
z ekološkim kmetovanjem	910	1.220	1.393	1.610	1.789
v preusmeritvi	672	498	483	390	278
Kmetijska zemljišča v uporabi (ha)					
z ekološko pridelavo	14.767	15.991	20.151	23.560	26.125
v preusmeritvi	8.252	7.178	6.680	5.762	3.711

Vir: MKGP

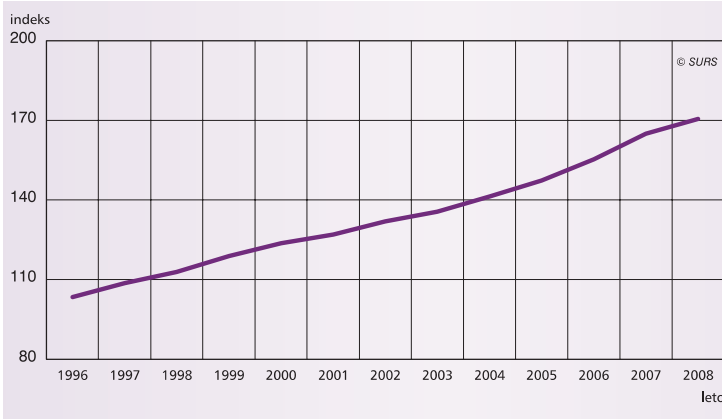
■ Število kmetijskih gospodarstev z ekološkim kmetovanjem je v obdobju 2004–2008 stalno naraščalo, število na novo registriranih kmetijskih gospodarstev s pridelavo v preusmeritvi pa je upadalo. V letu 2008 je bilo kmetijskih gospodarstev z ekološkim kmetovanjem za dobrih 11 % več kot v letu 2007.

■ Površina kmetijskih zemljišč v uporabi z ekološko pridelavo se je v obdobju 2004–2008 povečala za skoraj 77 %, vendar je bil delež teh zemljišč v primerjavi z vsemi kmetijskimi zemljišči v uporabi še vedno majhen. Skupaj s kmetijskimi zemljišči v preusmeritvi so ta zemljišča leta 2008 predstavljala okoli 6 % vseh kmetijskih zemljišč v uporabi. Največji delež kmetijskih zemljišč z ekološko pridelavo so predstavljali trajni travniki in pašniki (skoraj 90 %).

EKONOMSKA RAST

BRUTO DOMAČI PROIZVOD

Grafikon 4: Realna rast BDP na prebivalca, 1995 = 100, Slovenija

Vir: SURS

»Bruto domači proizvod je do leta 2008 stalno naraščal.«

Tabela 4: BDP v tekočih cenah, Slovenija

	1995	2005	2006	2007	2008
BDP v tekočih cenah	16,1	28,8	31,1	34,6	37,1

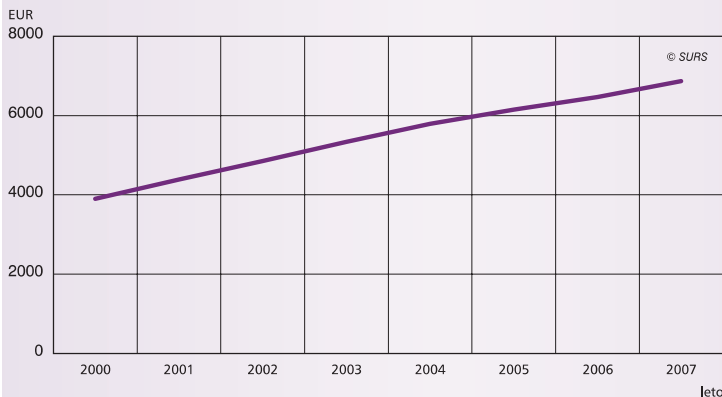
mrd. EUR

Vir: SURS

- BDP, ki je merilo dohodkov in izdatkov domačega gospodarstva, je v obravnavanem obdobju do leta 2008 izkazoval gospodarsko rast države.
- BDP, izražen v tekočih cenah, se je namreč v obdobju 1995–2008 stalno povečeval. Leta 2008 je znašal dobrih 37 milijard EUR ali za dobrih 7 % več kot v letu 2007.
- Tudi realna rast BDP na prebivalca je bila v navedenem obdobju ves čas pozitivna. Od 1995 do 2008 se je realni BDP na prebivalca povečal za okrog 70 %, v letu 2008 pa je bil za 3,3 % večji kot v letu 2007.

EKONOMSKA RAST

PRIHODKI GOSPODINJSTEV

Grafikon 5: Povprečna letna razpoložljiva sredstva na člana gospodinjstva, Slovenija

»Obseg povprečnih razpoložljivih sredstev gospodinjstev se povečuje.«

Vir: SURS

Tabela 5: Povprečna letna razpoložljiva sredstva na gospodinjstvo, Slovenija

	2000	2004	2005	2006	2007
Povprečna letna razpoložljiva sredstva na gospodinjstvo	12	16	16	17	18

1000 EUR

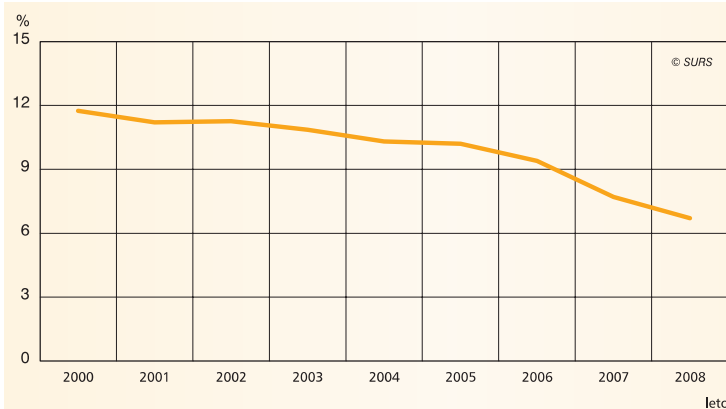
Vir: SURS

- Razpoložljiva sredstva gospodinjstev obsegajo vsa denarna sredstva, ki jih imajo gospodinjstva v opazovanem obdobju na razpolago.
- Obseg teh sredstev se je v obdobju 2000–2007 stalno povečeval; v celotnem obdobju se je povečal za okoli 55 %. Leta 2007 so povprečna letna razpoložljiva sredstva gospodinjstva znašala približno 18.000 EUR ali okoli 7.000 EUR na člana gospodinjstva.
- Med denarnimi sredstvi, ki so jih imela gospodinjstva leta 2007 na razpolago, so obsegali njihov največji del dohodki iz zaposlitve (60 %) in pokojnine z dodatki (23 %), preostale dele pa dohodki iz samozaposlitve, drugi socialni in družinski prejemki (denarni dodatki, štipendije ...), prejemki od prodaje in drugi dohodki.

VARNOST

AKTIVNOST PREBIVALSTVA

Grafikon 6: Povprečna stopnja registrirane brezposelnosti, Slovenija

»Stopnja registrirane brezposelnosti se je do leta 2008 zmanjševala.«

Vir: SURS

Tabela 6: Delovno aktivni prebivalci, Slovenija

število v 1000

	2000	2005	2006	2007	2008
Delovno aktivni prebivalci	801	813	825	854	879

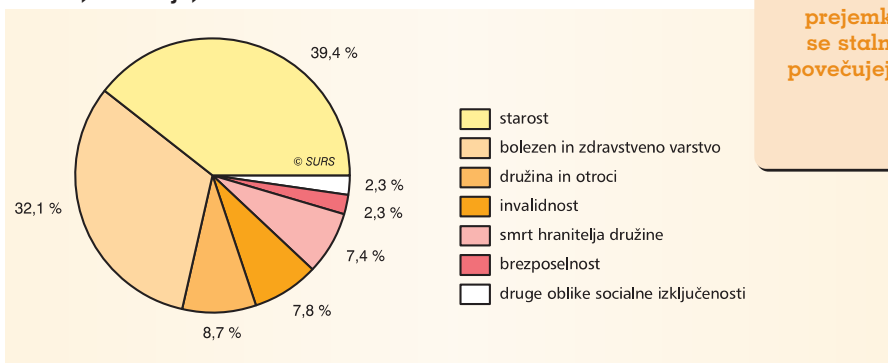
Vir: SURS

■ Število delovno aktivnih prebivalcev (to so zaposlene in samozaposlene osebe skupaj), je v obdobju 2000–2008 na letni ravni nihalo, v povprečju pa se je to število stalno povečevalo. Leta 2008 je bilo tako delovno aktivnih okoli 880.000 prebivalcev Slovenije ali za 3 % več kot v letu 2007 in za skoraj 10 % več kot leta 2000.

■ Na letni ravni je precej nihala tudi stopnja registrirane brezposelnosti (to je vrednost, ki pove, kolikšen delež registriranih brezposelnih oseb je med aktivnim prebivalstvom). V obdobju 2000–2008 je bila povprečna letna stopnja registrirane brezposelnosti najvišja leta 2000, nato se je vztrajno zmanjševala; leta 2008 je tako znašala slabih 7 % (za moške skoraj 6 %, za ženske pa dobrih 8 %) ali za 1 odstotno točko manj kot v letu 2007 in za 5,1 odstotne točke manj kot leta 2000. V tem obdobju je bila stopnja registrirane brezposelnosti najnižja septembra 2008, in sicer je bila malo nad 6-odstotna.

VARNOST

DOSTOPNOST DO SOCIALNE ZAŠČITE

Grafikon 7: Izdatki za socialne prejemke po področjih socialne zaščite, Slovenija, 2007

»Izdatki za socialne prejemke se stalno povečujejo.«

Vir: SURS

Tabela 7: Izdatki za socialne prejemke, Slovenija

	1996	2004	2005	2006	2007
Izdatki za socialne prejemke	2,7	6,2	6,5	6,9	7,2

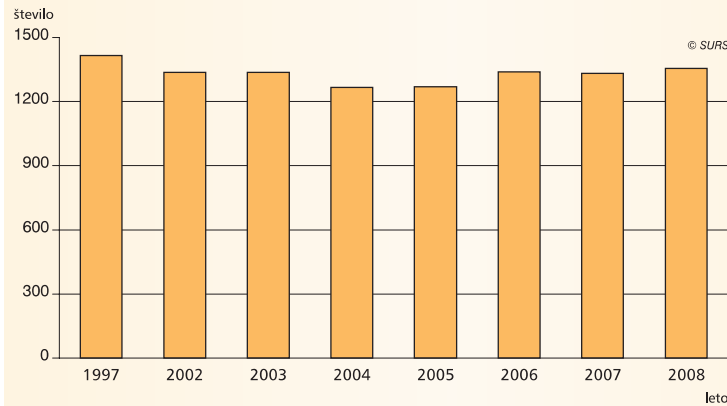
mrd. EUR

Vir: SURS

- Izdatki za socialne prejemke so se v obdobju 1996–2007 stalno povečevali. Leta 2007 so bili za slabih 5 % višji kot leta 2006 in za okoli 2,6-krat višji kot leta 1996.
- Leta 2007 so največji del, slabih 40 % teh izdatkov predstavljali izdatki za starost (med te spadajo predvsem starostne in invalidske pokojnine za osebe nad določeno starostjo ter blago in storitve, povezane s starostjo); dobrih 32 % izdatkov so predstavljali izdatki za bolezen in zdravstveno varstvo (med te spadajo predvsem nadomestila za primer zadržanosti z dela zaradi bolezni – boleznine, zdravstveno varstvo in zdravila).

VARNOST

DOSTOPNOST DO ZDRAVSTVA

Grafikon 8: Število prebivalcev na zdravnika v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu, Slovenija

Vir: IVZ

Tabela 8: Zdravniki¹⁾ v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu, Slovenija

	število				
	1997	2005	2006	2007	2008
Zdravniki	1.319	1.577	1.501	1.516	1.505

¹⁾ Število je izračunano iz delovnih ur.

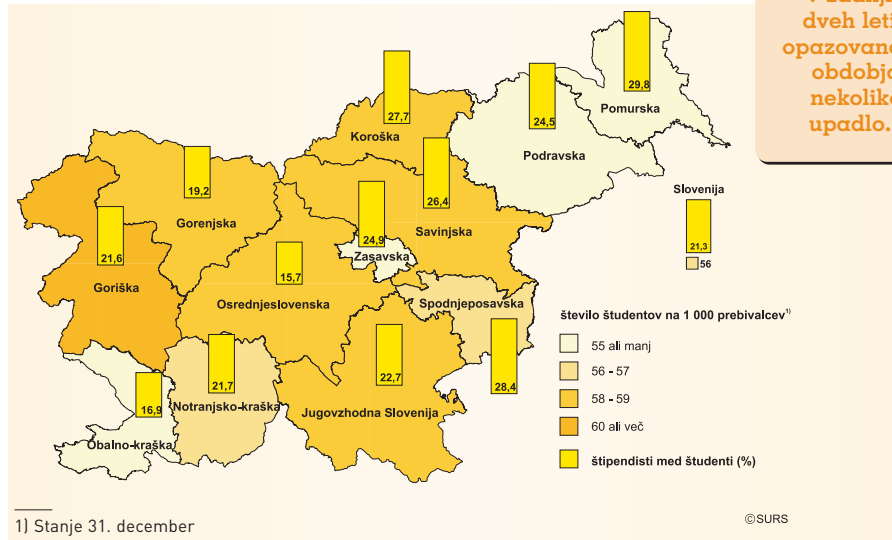
Vir: IVZ

- Število zdravnikov v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu – to se deli na primarno in sekundarno raven – je v obdobju 1997–2008 nekoliko nihalo, v celotnem obdobju pa se je povečalo za okoli 14 %.
- V letu 2008 je bilo med zdravniki v zdravstvenem varstvu na primarni ravni največ zdravnikov splošne medicine, 62 %, zdravnikov za predšolske otroke je bilo dobrih 11 %, zdravnikov za šolske otroke in mladino pa slabih 11 %.
- Tudi število prebivalcev na zdravnika je v obravnavanem obdobju stalno nihalo. V letu 2008 je zdravnik v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu oskrboval povprečno 1.355 prebivalcev.

VARNOST

DOSTOPNOST DO ŠOLANJA

Karta 1: Študenti v terciarnem izobraževanju in med njimi študenti, statistične regije, Slovenija, 2008

Vir: SURS

Tabela 9: Število študentov v terciarnem izobraževanju na 1000 prebivalcev, Slovenija

	število na 1000 prebivalcev				
	1997	2005	2006	2007	2008
Študenti v terciarnem izobraževanju	34	57	58	57	56

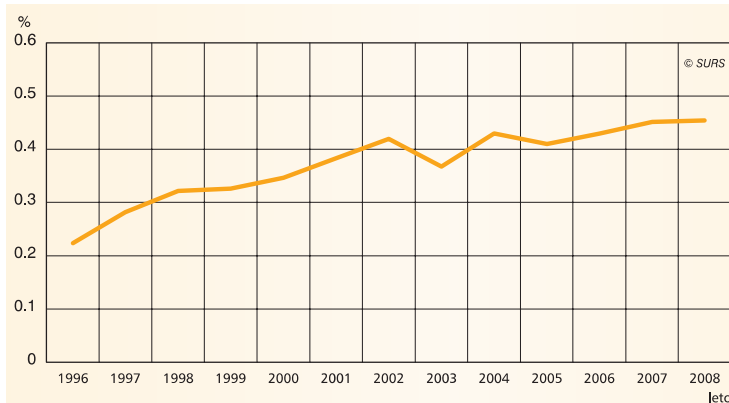
Vir: SURS

- Število študentov, vpisanih v terciarno izobraževanje, se je v obdobju 1997–2008 povečalo za skoraj 68 %; v letu 2008 se je njihovo število glede na prejšnje leto drugič zaporedoma nekoliko zmanjšalo, in sicer za okoli 1 %.
- Največ študentov na 1000 prebivalcev je v letu 2008 imela goriška statistična regija, sledili sta ji koroška in jugovzhodna Slovenija, najmanj pa pomurska statistična regija.
- Največji delež študentov med študenti pa je imela pomurska statistična regija. Ta podatek kaže tudi na socialne razmere v posamezni regiji. Najmanj študentov med študenti je imela osrednjeslovenska statistična regija.

VARNOST

KRIMINAL

Grafikon 9: Obsojene osebe med prebivalci, Slovenija

»Število obsojenih oseb narašča.«

Vir: SURS

Tabela 10: Osebe, obsojene na sodiščih splošne pristojnosti, Slovenija

	1996	2005	2006	2007	2008
Polnoletne osebe	3.942	7.718	8.119	8.685	8.739
Mladoletne osebe	500	498	511	459	489

število

Vir: SURS

■ Število obsojenih polnoletnih oseb se je v obdobju 1996–2008 povečevalo, medtem ko je bilo število obsojenih mladoletnih oseb v vseh letih približno enako.

■ V letu 2008 so na okrožnih in okrajnih sodiščih končali kazenske postopke zoper 15.329 polnoletnih in 812 mladoletnih oseb. Obsodili so 8.739 polnoletnih oseb (57 %), vzgojni ukrep ali kazen pa so izrekli 489 mladoletnim osebam (60 %).

■ Med polnoletnimi storilci kaznivih dejanj je bilo največ takih, ki so bili obsojeni zaradi tatvine (13 %), velike tatvine (dobrih 10 %) in goljufije (slabih 9 %), med mladoletnimi storilci kaznivih dejanj pa takih, ki so jim bili izrečeni varnostni ukrep ali kazni zaradi tatvine (slabih 20 %), velike tatvine (slabih 18 %) in ropa (7 %).

■ Največjemu številu polnoletnih obsojenih oseb je bila v letu 2008 izrečena zaporna kazen, skoraj 91 %; sledila je denarna kazen; ta je bila izrečena dobrim 7 % teh oseb. Največjemu številu mladoletnih obsojenih oseb pa je bil izrečen vzgojni ukrep nadzorstvo organa socialnega skrbstva, 47 %.

Foto: www.siol.net/trendi/zdravje/2008/03/dominor.aspx

Foto: Sokol

Foto: Daniel Novakovič/STA

Foto: Daniel Novakovič/STA

Foto: Sokol

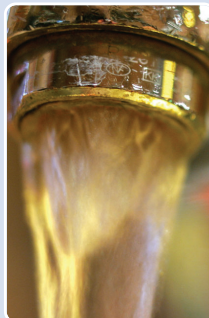

Foto: Daniel Novakovič/STA

Foto: Sokol

Foto: Sokol

Foto: Daniel Novakovič/STA

RAVNOVESJE IN SKROMNOST

Če želimo ohraniti dolgoročno ravnovesje, je treba že danes doseči ravnovesje med potrebami človeštva in zmogljivostjo narave. Pri tem sta pomembni komponenti skromnost in zavedanje o omejenosti razpoložljivih virov, kot so voda, hrana, energija. Vlaganje v raziskave in razvoj ter spodbujanje inovativnosti lahko prispevata k takemu tehnološkemu razvoju, ki bo omogočal manjšo porabo naravnih virov. Ne smemo pa pozabiti tudi na enakost med spoloma ter pravično porazdelitev dobrin.

Naravni viri

»Delež obnovljivih virov energije v končni porabi energije v zadnjih letih upada.«

»Poraba vode v gospodinjstvih se v zadnjih letih nekoliko povečuje.«

»Količina odpadkov hrane med komunalnimi odpadki se povečuje.«

»Število osebnih avtomobilov se povečuje, število potnikov v cestnem javnem prometu pa se zmanjšuje.«

Raziskave in razvoj

»Obseg sredstev za raziskovalno-razvojno dejavnost v poslovnem sektorju se povečuje.«

Prebivalstvo, enakost spolov in revščina

»Naravni prirast je v zadnjih letih pozitiven.«

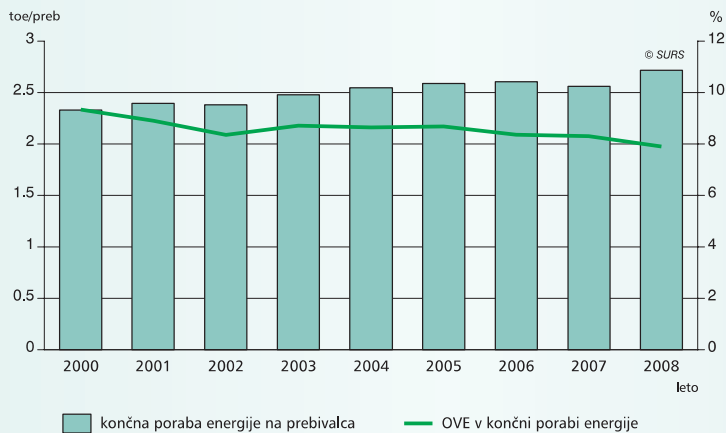
»Zaposleni moški zaslužijo povprečno za 7 % več kot zaposlene ženske.«

»Stopnja tveganja revščine je največja med ženskami, starejšimi od 65 let.«

NARAVNI VIRI

PORABA ENERGIJE

Grafikon 10: Končna poraba energije na prebivalca in delež obnovljivih virov energije v končni porabi energije, Slovenija

»Delež obnovljivih virov energije v končni porabi energije v zadnjih letih upada.«

Vir: SURS

Tabela 11: Obnovljivi viri v končni porabi energije, Slovenija

	2000	2005	2006	2007	2008
Končna raba energije - SKUPAJ	4.638	5.182	5.229	5.189	5.519
obnovljivi viri in odpadki	433	450	438	432	437

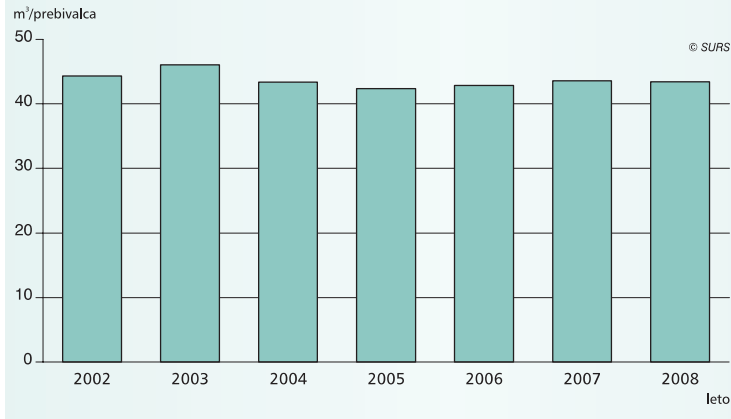
1000 toe

Vir: SURS

- Končna poraba energije v Sloveniji je od leta 2002 do leta 2006 naraščala, v letu 2007 se je nekoliko zmanjšala (predvsem zato, ker so gospodinjstva zaradi mile zime porabila manj energentov), že v letu 2008 pa se je znova povečala, in sicer za 6 %.
- Delež obnovljivih virov energije (skupaj z odpadki) v končni porabi energije v zadnjih letih upada; v letu 2008 je predstavljal 7,9 % (v tem deležu je 74 % predstavljala poraba biomase v gospodinjstvih).

NARAVNI VIRI

PORABA VODE IZ JAVNEGA VODOVODA

Grafikon 11: Poraba vode iz javnega vodovoda v gospodinjstvih na prebivalca, Slovenija

»Poraba vode v gospodinjstvih se v zadnjih letih nekoliko povečuje.«

Vir: SURS

Tabela 12: Voda, dobavljena iz javnega vodovoda, Slovenija

	2002	2005	2006	2007	2008
Voda, dobavljena iz javnega vodovoda	183	165	168	171	169
gospodinjstvom	89	85	86	88	89

mio. m³

Vir: SURS

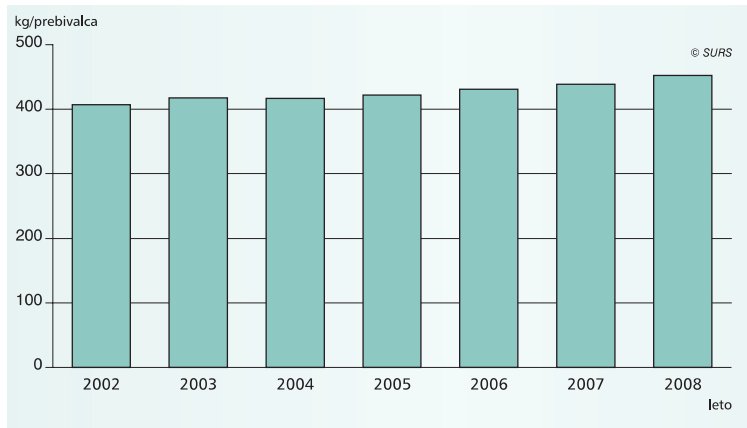
■ Poraba vode iz javnega vodovoda je v obdobju 2002–2008 v posameznih letih nekoliko nihala, v celotnem obdobju pa se je zmanjšala. Leta 2008 je bilo iz javnega vodovoda dobavljenih 169 milijonov m³ vode ali za približno 1 % manj kot leta 2007 in za slabih 8 % manj kot leta 2002.

■ V zadnjih letih se je nekoliko povečala poraba vode iz javnega vodovoda v gospodinjstvih, in sicer so ta leta 2008 porabila skoraj 89 milijonov m³ vode ali 43,5 m³/prebivalca, to je 119 l/dan.

NARAVNI VIRI

NASTALI KOMUNALNI ODPADKI IN ODPADKI HRANE

Grafikon 12: Količina komunalnih odpadkov na prebivalca, Slovenija

Vir: SURS

Tabela 13: Komunalni odpadki, Slovenija

	2002	2005	2006	2007	2008
Količina nastalih komunalnih odpadkov	812	845	866	886	923
biorazgradljivi kuhinjski odpadki					
ter jedilno olje in maščobe	5	19	23	21	33

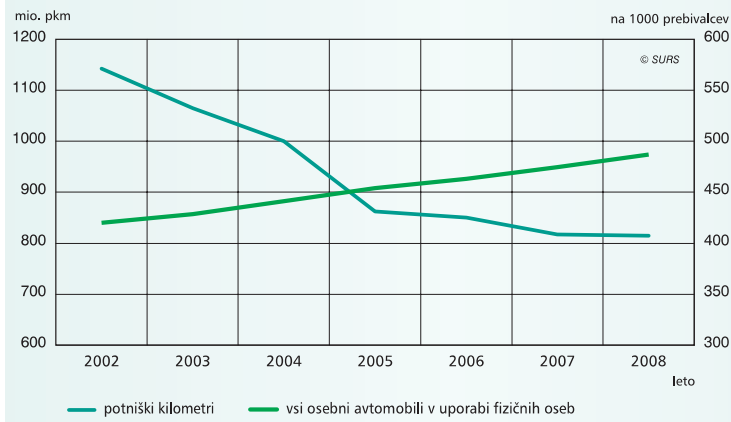
Vir: SURS

- Količina komunalnih odpadkov se je v obdobju 2002–2008 večinoma povečevala; le v letu 2004 se je zmanjšala, in sicer za 0,1 % glede na prejšnje leto.
- Leta 2008 je nastalo dobrih 900.000 ton komunalnih odpadkov oz. 453 kg/prebivalca ali za dobre 4 % več kot v letu 2007 in za dobrih 14 % več kot leta 2002.
- V primerjavi z izhodiščnim letom so se močno povečale tudi količine biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov in jedilnih olj ter maščob. Odpadkov hrane je bilo v letu 2008 skoraj 33.000 ton ali za slabih 55 % več kot v letu 2007 in 6-krat več kot v letu 2002. V letu 2008 je ta vrsta odpadkov predstavljala slabe 4 % vseh komunalnih odpadkov.

NARAVNI VIRI

POTNIŠKI PROMET

Grafikon 13: Število vseh osebnih avtomobilov v uporabi fizičnih oseb na 1000 prebivalcev in število opravljenih potniških kilometrov v cestnem javnem potniškem prometu, Slovenija

»Število osebnih avtomobilov se povečuje, število potnikov v cestnem javnem potniškem prometu pa se zmanjšuje.«

Vira: SURS in MNZ

Tabela 14: Število vseh osebnih avtomobilov v uporabi fizičnih oseb in število potnikov, prepeljanih v cestnem javnem potniškem prometu, Slovenija

	2002	2005	2006	2007	2008
Vsi osebni avtomobili v uporabi fizičnih oseb	837	910	931	962	989
Prepeljani potniki v cestnem javnem potniškem prometu (brez MPP)	57.955	39.759	37.964	38.532	38.751

Vira: MNZ in SURS

■ Število osebnih vozil v uporabi fizičnih oseb se je v obdobju 2002–2008 povečalo za 18 %. Konec leta 2008 je bilo v Sloveniji registriranih 487 osebnih avtomobilov v uporabi fizičnih oseb na 1000 prebivalcev.

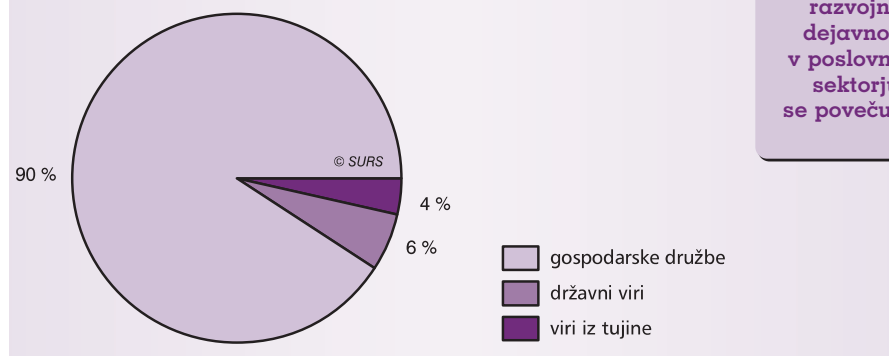
■ Število v cestnem javnem potniškem prometu prepeljanih potnikov se je od leta 2002 do leta 2008 zmanjšalo za 33 %. To število je namreč upadalo vse do leta 2006, nato pa se je začelo počasi povečevati. Leta 2008 je bilo v cestnem javnem potniškem prometu prepeljanih okoli 39 milijonov potnikov ali za slab odstotek več kot leta 2007.

■ Količina opravljenih potniških kilometrov v cestnem javnem potniškem prometu se je v obravnavanem obdobju zmanjšala za skoraj 29 %. Zmanjševanje je bilo najintenzivnejše do leta 2005, nato se je upočasnilo. Leta 2008 je bilo opravljenih skoraj 815 milijonov potniških kilometrov ali za 0,3 % manj kot prejšnje leto.

RAZISKAVE IN RAZVOJ

VLAGANJE V RAZVOJ

Grafikon 14: Viri financiranja izdatkov za raziskovalno-razvojno dejavnost v poslovnem sektorju, Slovenija, 2008

»Obseg sredstev za raziskovalno-razvojno dejavnost v poslovnem sektorju se povečuje.«

Vir: SURS

Tabela 15: Bruto domači izdatki za raziskovalno-razvojno dejavnost v poslovnem sektorju, Slovenija

	2000	2005	2006	2007	2008
Izdatki za raziskovalno-razvojno dejavnost	144	243	291	299	398

mio. EUR

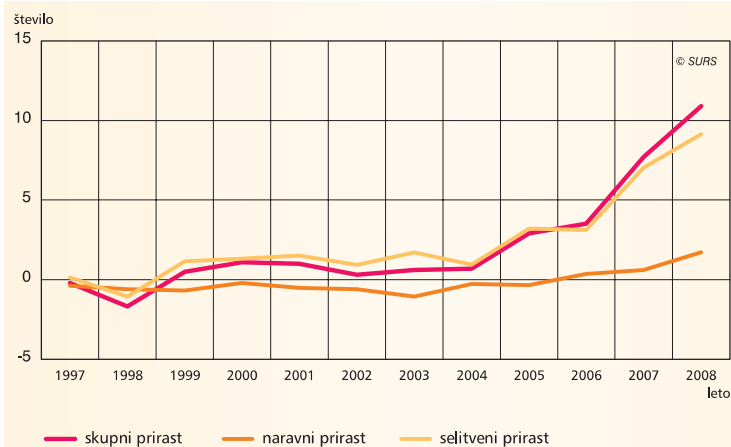
Vir: SURS

- Obseg izdatkov za raziskovalno-razvojno dejavnost v poslovnem sektorju se je v obdobju 2000–2008 povečeval. V letu 2008 so bili ti izdatki nominalno za slabih 176 % višji kot v izhodiščnem letu.
- Za raziskovalno-razvojno dejavnost v Sloveniji je bilo v letu 2008 porabljenih v vseh sektorjih skupaj 617 milijonov EUR ali za 23 % več kot v letu 2007. Povečanje je bilo največje prav v poslovnem sektorju; v letu 2008 je bilo v tem sektorju porabljenih za ta namen skoraj 400 milijonov EUR ali za 33 % več kot v letu 2007.
- 90 % sredstev za raziskovalno-razvojno dejavnost v poslovnem sektorju so v letu 2008 prispevale gospodarske družbe, 6 % so prispevali državni viri, 4 % pa viri iz tujine; z manj kot polovico % so prispevale zasebne nepridobitne organizacije.

PREBIVALSTVO, ENAKOST SPOLOV IN REVŠČINA

SKUPNI PRIRAST PREBIVALSTVA

Grafikon 15: Prirast prebivalstva na 1000 prebivalcev, Slovenija

»Naravni prirast je v zadnjih letih pozitiven.«

Vira: SURS in MNZ

Tabela 16: Prirast prebivalstva, Slovenija

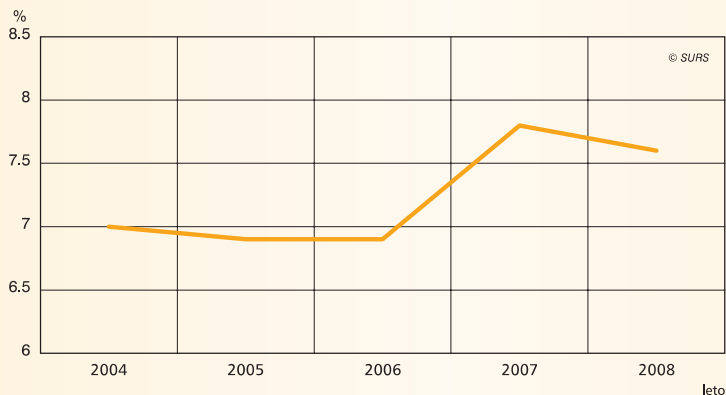
	število				
	1997	2005	2006	2007	2008
Skupni prirast	-477	5.768	7.019	15.489	22.093
Naravni prirast	-763	-668	752	1.239	3.509
Selitveni prirast	286	6.436	6.267	14.250	18.584

Vira: SURS in MNZ

- Skupni prirast prebivalstva v Sloveniji je bil v obdobju 1997–2008 najprej negativen, po letu 1999 pa je bil pozitiven.
- Skupni prirast prebivalstva je bil do leta 2005 pozitiven predvsem zaradi selitvenega prirasta, saj je bil naravni prirast do tega leta negativen. Čeprav se naravni prirast od leta 2006 počasi dviga, pa k skupnemu prirastu še vedno prispeva glavni del selitveni prirast prebivalstva.
- Selitveni prirast je pozitiven predvsem zaradi priselitev tujcev. V letu 2008 se je npr. v Slovenijo priselilo več kot 28.000 prebivalcev s tujim državljanstvom, iz Slovenije pa se je v tem letu odselilo dobrih 7.000 prebivalcev s tujim državljanstvom. Med priseljenimi prebivalci s tujim državljanstvom so prevladovali mlajši moški.

PREBIVALSTVO, ENAKOST SPOLOV IN REVŠČINA

PLAČI MOŠKIH IN ŽENSK

Grafikon 16: Razlika med povprečnima bruto plačama moških in žensk, Slovenija

»Zaposleni moški zaslužijo povprečno za 7 % več kot zaposlene ženske.«

Vir: SURS

Tabela 17: Zneski povprečnih mesečnih bruto plač moških in žensk, Slovenija – začasni podatki

	EUR				
	2004	2005	2006	2007	2008
Povprečna mesečna bruto plača moških	1.149	1.216	1.284	1.370	1.481
Povprečna mesečna bruto plača žensk	1.069	1.132	1.196	1.263	1.369

Vir: SURS

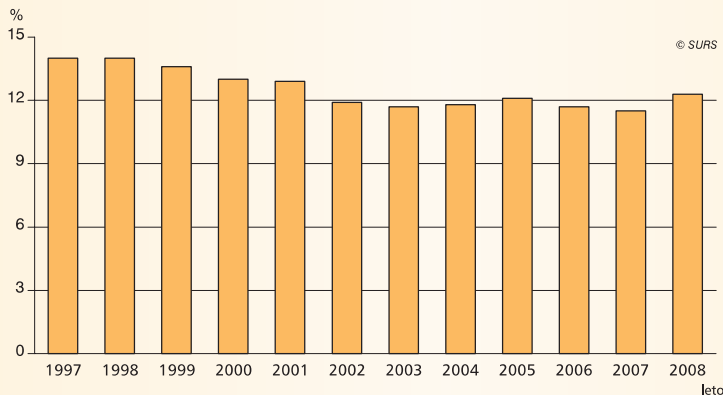
■ Razmerje med povprečnima bruto plačama moških in žensk se v obdobju 2004–2008 ni bistveno spreminjalo: ženske so prejemale ves ta čas v povprečju za okoli 7 % nižje bruto plače; v letu 2007 se je ta razlika povečala še za odstotek, saj so povprečne bruto plače žensk v tem letu dosegale povprečno le slabih 92 % povprečne mesečne bruto plače moških.

■ Povprečna letna bruto plača moških, preračunana na mesec, je v letu 2008 znašala 1.481 EUR, povprečna letna bruto plača žensk, preračunana na mesec, pa 1.369 EUR.

■ Povprečne bruto plače moških in žensk so se v letu 2008 najbolj razlikovale v finančnih in zavarovalniških dejavnostih, in sicer za skoraj 34 % (v korist moških), najmanj pa v dejavnosti promet in skladiščenje, in sicer za 88 EUR (tokrat v korist žensk). Žensk je bilo med zaposlenimi v tej dejavnosti le za dobro petino in so v povprečju opravljale bolj plačana dela.

PREBIVALSTVO, ENAKOST SPOLOV IN REVŠČINA

STOPNJA TVEGANJA REVŠČINE

Grafikon 17: Stopnja tveganja revščine glede na dohodek (brez dohodka v naravi), Slovenija

»Stopnja tveganja revščine je največja med ženskami, starejšimi od 65 let.«

Vir: SURS

Tabela 18: Stopnja tveganja revščine glede na dohodek (brez dohodka v naravi) po starosti in spolu, Slovenija, 2008

	0–17 let		18–64 let		65+	
	moški	ženske	moški	ženske	moški	ženske
Dohodek (brez dohodka v naravi)	11	13	11	10	12	28

Vir: SURS

■ Stopnja tveganja revščine se je v letu 2008 glede na prejšnje leto povečala za 0,8 odstotne točke in je znašala dobrih 12 %. To pomeni, da je v Sloveniji v tem letu živelo pod pragom revščine okoli 12 % ljudi. Mesečni prag tveganja revščine za enočlansko gospodinjstvo je bil 545 EUR.

■ Če v dohodek ne bi šteli socialnih transferjev (družinskih in socialnih prejemkov), bi se stopnja tveganja revščine skoraj podvojila in bi znašala 23 %. Če bi od dohodka odšteli še pokojnine, bi se stopnja tveganja revščine še zvišala, in sicer na slabih 39 %. Višja bi bila v vseh starostnih skupinah, najvišja pa pri osebah, starejših od 65 let; pri teh bi se, skladno s pričakovanji, povzpela na 85 %.

Foto: Daniel Novakovič/STA

Foto: SURS

Foto: Stanko Gruđen/STA

Foto: Sokol

Foto: Daniel Novakovič/STA

Foto: Sokol

Foto: Sokol

MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE

Pri medgeneracijski solidarnosti in sodelovanju je najpomembnejše vprašanje: Kaj bomo zapustili svojim otrokom – v okoljskem in tudi v materialnem in socialnem smislu? Omejenost naravnih virov je dejstvo, intenziteta izkoriščanja teh dobrin je naša izbira. Medgeneracijska solidarnost pomeni delitev materialnih dobrin in bremen med generacijami in tudi ustvarjanje priložnosti za zagotavljanje dostojnega življenja.

Intenzivnost rabe naravnih virov

»Energetska intenzivnost se zmanjšuje.«

»Količine izpustov toplogrednih plinov se povečujejo.«

»Poraba mineralnih gnojil v kmetijstvu se zmanjšuje.«

»Intenzivnost poseka lesa se v zadnjih letih nekoliko povečuje.«

Državni dolg

»Dolg sektorja država se povečuje.«

Skrb za vse generacije

»Skupni koeficient starostne odvisnosti narašča že od leta 2003.«

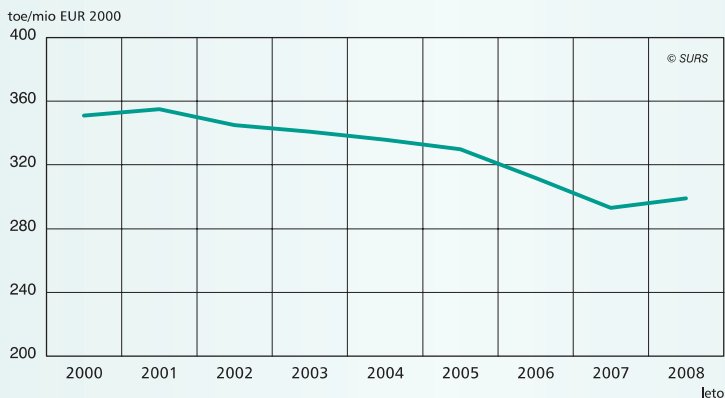
»Delež otrok, vključenih v vrtce, se stalno povečuje.«

»Število oskrbovancev v domovih za starejše se povečuje.«

INTENZIVNOST RABE NARAVNIH VIROV

ENERGETSKA INTENZIVNOST

Grafikon 18: Energetska intenzivnost – oskrba z energijo/BDP, stalne cene leta 2000, Slovenija

»Energetska intenzivnost se zmanjšuje.«

Vir: SURS

Tabela 19: Oskrba z energijo, Slovenija

	2000	2005	2006	2007	2008
Oskrba z energijo	6.487	7.307	7.318	7.336	7.749

1000 toe

Vir: SURS

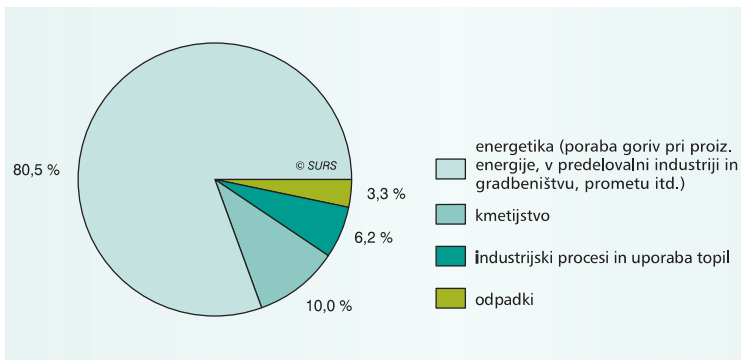
■ Slovenija ima sorazmerno visoko energetska intenzivnost. Ta se je glede na oskrbo z energijo od leta 2001 stalno zniževala, v letu 2008 pa se je nekoliko povečala. V obdobju 2000–2008 se je zmanjšala za skoraj 15 %. V letu 2008 je pri primarni oskrbi znašala 299 toe/mio EUR (merjeno v stalnih cenah 2000) ali za 2 % več kot v letu 2007.

■ Obseg oskrbe z energijo se je v obravnavanem obdobju stalno povečeval. V letu 2008 je količina energije za oskrbo znašala skoraj 7,8 milijona toe ali za slabih 6 % več kot v letu 2007.

INTENZIVNOST RABE NARAVNIH VIROV

IZPUSTI TOPLOGREDNIH PLINOV

Grafikon 19: Viri izpustov toplogrednih plinov, Slovenija, 2007

»Količine izpustov toplogrednih plinov se povečujejo.«

Vir: ARSO

Tabela 20: Izpusti toplogrednih plinov, Slovenija

	1996	2004	2005	2006	2007
SKUPAJ	19.130	20.051	20.377	20.570	20.722
ogljikov dioksid (CO ₂) brez odbitkov	15.619	16.387	16.670	16.854	16.989
metan (CH ₄)	2.051	2.179	2.184	2.160	2.172
didušikov oksid (N ₂ O)	1.181	1.267	1.284	1.309	1.319
F-plini (HFC, PFC, SF ₆)	279	218	239	247	242

Vir: ARSO

■ Slovenija je z ratifikacijo Kjotskega protokola sprejela obveznost, da bo količino izpustov toplogrednih plinov do leta 2012 v povprečju zmanjšala za 8 % glede na izhodiščno leto (1986); te količine pa so se v Sloveniji v obdobju 1996–2007 povečale za dobrih 8 %. Količine izpustov toplogrednih plinov so v letu 2007 znašale 20.722 Gg v ekvivalentih CO₂ ali slaba 2 % nad vrednostjo v izhodiščnem letu.

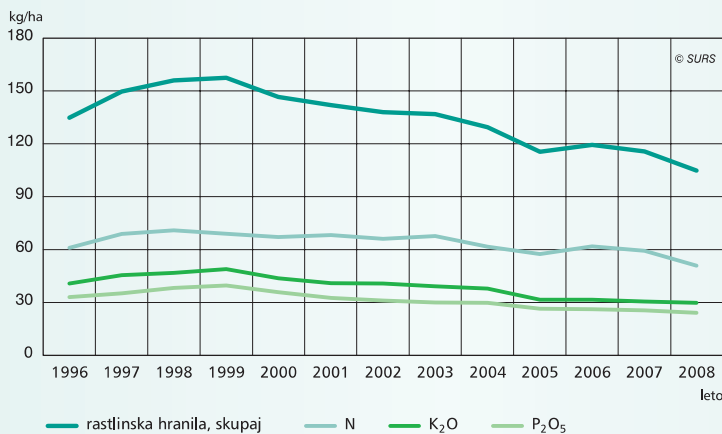
■ V izpustih toplogrednih plinov v Sloveniji v letu 2007 je bilo največ ogljikovega dioksida (CO₂) (82 %), ki nastaja predvsem pri zgorevanju goriv, sledil je metan (CH₄) (10,5 %), ki večinoma izvira iz odpadkov in kmetijstva, temu pa didušikov oksid oz. smejalni plin (N₂O) (dobrih 6 %); ta prav tako nastaja v kmetijstvu in v prometu. Količine izpustov F-plinov (HFC, PFC in SF₆) so bile majhne (1,2 %), vendar so zaradi njihovega visokega toplogrednega učinka izredno pomembne.

■ Največje količine toplogrednih plinov nastajajo v energetiki, tj. pri porabi goriv v proizvodnji energije, v predelovalni industriji in gradbeništvu, v prometu in drugih sektorjih. V letu 2007 je energetika prispevala 81 % vseh izpustov; 10 % izpustov je izviralo iz kmetijstva, 6 % iz industrijskih procesov, 3 % pa iz odpadkov.

INTENZIVNOST RABE NARAVNIH VIROV

PORABA MINERALNIH GNOJIL V KMETIJSTVU

Grafikon 20: Poraba glavnih rastlinskih hranil v kmetijstvu na hektar kmetijskega zemljišča v uporabi, Slovenija

»Poraba mineralnih gnojil v kmetijstvu se zmanjšuje.«

Vir: SURS

Tabela 21: Poraba mineralnih gnojil in glavnih rastlinskih hranil v kmetijstvu, Slovenija

	1996	2005	2006	2007	2008
Mineralna gnojila	168	150	147	150	135
Rastlinska hranila (N, P ₂ O ₅ , K ₂ O)	69	59	59	58	52

1000 ton

Vir: SURS

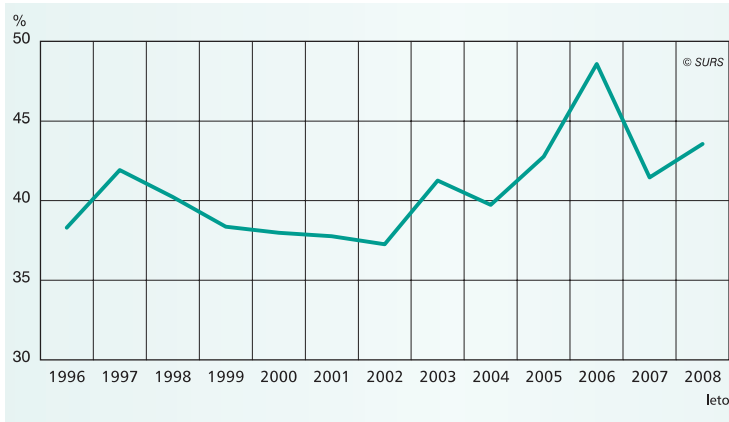
■ V letu 2008 so kmetijski pridelovalci porabili za gnojenje kmetijskih pridelkov okoli 135.000 ton mineralnih gnojil; ta so vsebovala slabih 52.000 ton glavnih rastlinskih hranil (N, P₂O₅, K₂O) ali za dobrih 10 % manj kot v prejšnjem letu. Od leta 1996 se je tako poraba glavnih rastlinskih hranil zmanjšala za slabih 25 %.

■ V letu 2008 je bilo na hektar kmetijskih zemljišč v uporabi porabljenih v povprečju 105 kg glavnih rastlinskih hranil (makrohranil) ali za dobrih 9 % manj kot v letu 2007. Zmanjšala se je poraba vseh glavnih rastlinskih hranil, najbolj pa poraba dušika, in sicer za dobrih 14 %.

INTENZIVNOST RABE NARAVNIH VIROV

INTENZIVNOST POSEKA LESA

Grafikon 21: Intenzivnost poseka lesa, Slovenija

»Intenzivnost poseka lesa se v zadnjih letih nekoliko povečuje.«

Vir: SURS

Tabela 22: Prirastek in posek lesa, Slovenija

	1996	2005	2006	2007	2008
Prirastek lesa	6,1	7,6	7,7	7,8	7,9
Posek lesa	2,3	3,2	3,7	3,2	3,4

mio. m³

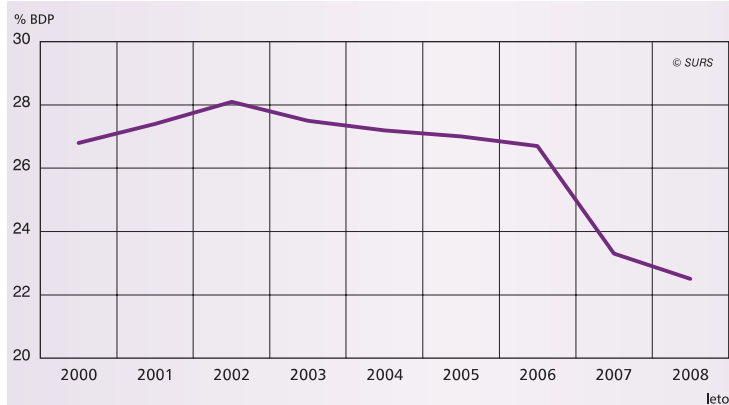
Vir: SURS

- Površina gozdov se v Sloveniji stalno povečuje. Po podatkih Zavoda za gozdove je leta 2007 gozd pokrival več kot 58 % ozemlja Slovenije.
- S površino gozdov se povečuje tudi prirastek lesa. Leta 2008 je bil letni prirastek skoraj 8 milijonov m³ lesa ali za 0,6 % več kot prejšnje leto in skoraj za 30 % več kot leta 1996.
- Posek lesa je leta 2008 obsegal dobre 3 milijone m³ lesa ali za slabih 6 % več kot leta 2007 in za dobrih 47 % več kot leta 1996.
- Hitrejša rast poseka od prirastka se kaže v višji vrednosti intenzivnosti poseka lesa; ta namreč izraža razmerje med prirastkom in posekom. Intenzivnost poseka lesa je med leti nihala, najvišja pa je bila leta 2006, ko je znašala skoraj 49 %. Leta 2008 je intenzivnost poseka znašala skoraj 44 % ali za 2,2 odstotne točke več kot v letu 2007.

DRŽAVNI DOLG

DRŽAVNI DOLG

Grafikon 22: Dolg sektorja država, % BDP, Slovenija

»Dolg sektorja država se povečuje.«

Vir: MF

Tabela 23: Dolg sektorja država, Slovenija

	2000	2005	2006	2007	2008
Dolg	5,0	7,8	8,3	8,1	8,3

mrd. EUR

Vir: MF

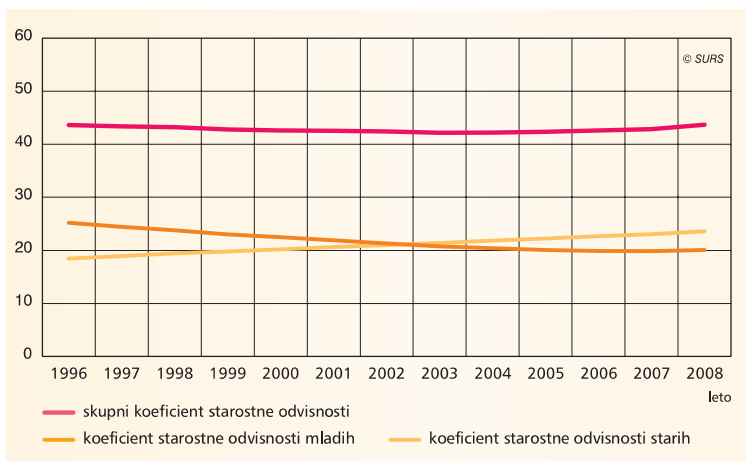
■ Dolg sektorja država se je od leta 2000 do 2008 večinoma povečeval. Znižal se je le leta 2007, in sicer za slabe 3 % glede na prejšnje leto. Leta 2008 se je spet povečal in je znašal dobrih 8 milijard EUR ali za dobre 3 % več kot prejšnje leto in za skoraj 59 % več kot leta 2000.

■ Dolg sektorja država, izražen kot delež v BDP, se je najprej od leta 2000 do leta 2002 povečeval, nato pa se je začel zmanjševati. Najhitreje se je zmanjševal po letu 2006; tedaj je znašal slabih 27 % BDP. Leta 2008 je tako dolg predstavljal slabih 23 % BDP ali za 0,8 odstotne točke manj kot leta 2007 in za 4,3 odstotne točke manj kot leta 2000.

SKRIB ZA VSE GENERACIJE

STAROSTNA ODVISNOST

Grafikon 23: Koeficienti starostne odvisnosti, Slovenija

»Skupni koeficient starostne odvisnosti narašča že od leta 2003.«

Vir: SURS

Tabela 24: Koeficienta starostne odvisnosti, Slovenija

	1996	2005	2006	2007	2008
Koeficient starostne odvisnosti starih	18,5	22,2	22,7	23,1	23,6
Koeficient starostne odvisnosti mladih	25,2	20,1	19,9	19,8	20,1

število

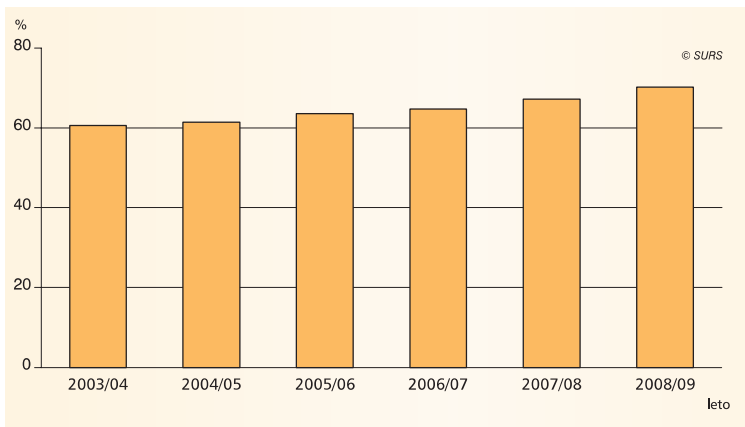
Vir: SURS

- Skupni koeficient starostne odvisnosti (starih in mladih) se v obdobju 1996–2008 ni bistveno spreminjal in se je gibal med 42,1 in 43,7; od leta 1996 do leta 2003 se je zmanjševal in v letu 2003 dosegel najnižjo vrednost, nato pa se je ta začela dvigati.
- Leta 2008 je znašal koeficient starostne odvisnosti mladih dobrih 20, starostne odvisnosti starih pa slabih 24; to pomeni, da je imela Slovenija tedaj na 100 delovno sposobnih prebivalcev 20 oseb, mlajših od 15 let, in 24 oseb, starejših od 65 let.
- Skupni koeficient starostne odvisnosti je tako leta 2008 znašal malo manj kot 44; to pomeni, da je bilo od 100 delovno sposobnih prebivalcev odvisnih toliko oseb, starih 0–14 let in nad 65 let.

SKRIB ZA VSE GENERACIJE

VARSTVO OTROK

Grafikon 24: Delež otrok v vrtcih, Slovenija

»Delež otrok, vključenih v vrtce, se stalno povečuje.«

Vir: SURS

Tabela 25: Število otrok v vrtcih, Slovenija, šolska leta 1996/97 in 2005/06–2008/09

Število v 1000

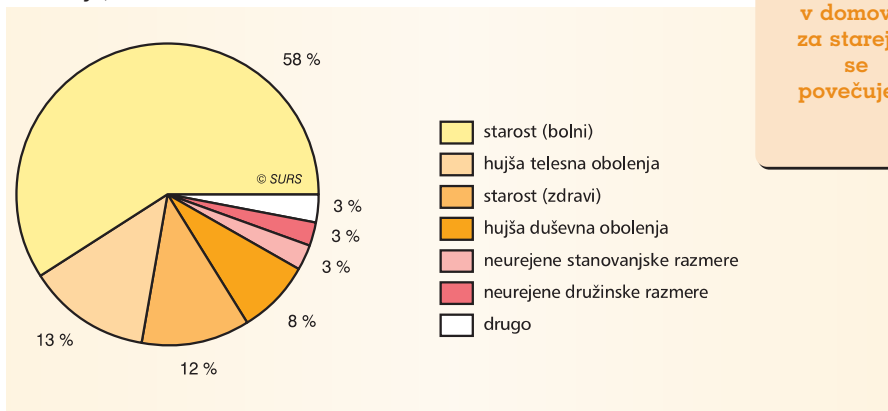
	1996/97	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Otroci	65	57	58	61	66

Vir: SURS

- Delež otrok, vključenih v vrtce, se iz leta v leto povečuje. Od šolskega leta 2003/04 do šolskega leta 2008/09 se je ta delež povečal za skoraj 10 odstotnih točk.
- V šolskem letu 2008/2009 je bilo v vrtce vključenih skoraj 66.000 otrok, to je približno 70 % vseh otrok ustreznih starosti. V primerjavi s šolskim letom pred tem se je povečalo predvsem število otrok v starostni skupini do 3 let, torej v prvem starostnem obdobju, in sicer za dobrih 18 %; število otrok v drugem starostnem obdobju, to je v starosti od 3 let do vstopa v šolo, pa se je povečalo za slabe 4 %.
- V skladu z leta 2002 zastavljenimi barcelonskimi cilji naj bi v EU do leta 2010 vključili v predšolsko vzgojo 33 % otrok, starih manj kot 3 leta, in 90 % otrok v razponu od 3. leta starosti do njihovega vstopa v šolo. V Sloveniji je bilo v šolskem letu 2008/09 vključenih v vrtce 49 % otrok do 3. leta starosti in s tem smo že dosegli in presegli enega izmed zastavljenih ciljev. Delež otrok, vključenih v vrtce, v starostni skupini od 3 let do vstopa v šolo, pa je znašal 84 %.

SKRIB ZA VSE GENERACIJE

VARSTVO STAREJŠIH

Grafikon 25: Razlogi za sprejem oskrbovancev v dom za starejše, Slovenija, 2008

»Število oskrbovancev v domovih za starejše se povečuje.«

Vir: SURS

Tabela 26: Število oskrbovancev v domovih za starejše, Slovenija

1000

	1996	2005	2006	2007	2008
Oskrbovanci	11	14	14	14	15

Vir: SURS

- Število oskrbovancev v domovih za starejše se je v obdobju 1996–2008 povečalo, in sicer za skoraj 38 %. Leta 2008 je v domovih za starejše tako bivalo dobrih 15.000 oseb ali za slabih 10 % več kot v letu 2007.
- V domovih za starejše so leta 2008 prevladovali oskrbovanci, stari 80 in nad 80 let, in sicer jih je bilo okoli 61 %. Delež te starostne skupine se je glede na leto 2007 še povečal. Med vsemi oskrbovanci je bilo v letu 2008 skoraj 75 % žensk.
- 70 % oseb je bilo sprejetih v dom za starejše zaradi starosti; med temi je bilo 58 % bolnih. Pogost vzrok za sprejem v dom so bila tudi hujša telesna obolenja (13 % oskrbovancev) in hujša duševna obolenja (8 % oskrbovancev).

METODOLOŠKA POJASNILA

Metodologija raziskovanja o aktivnem prebivalstvu je bila v letu 2005 spremenjena, zato so bili že objavljeni podatki iz prejšnjih let preračunani.

Metodologija raziskovanja o študentih, vpisanih v terciarno izobraževanje, se je med leti spreminjala (vključevanja dodatnih stopenj študija).

V raziskovanje o raziskovalno-razvojni dejavnosti so bila v poslovnem sektorju leta 2008 vključena nekatera inovativna podjetja, ki izvajajo tudi raziskovalno-razvojno dejavnost, pa doslej niso sporočala podatkov o raziskovalno-razvojni dejavnosti.

Leta 2008 je bila uvedena nova statistična definicija prebivalstva, ki je usklajena z definicijo prebivalstva in selivcev iz Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o statistikah Skupnosti o selitvah in mednarodni zaščiti. To definicijo smo začeli upoštevati v podatkih od leta 2008.

Vir za izračun stopnje tveganja revščine so podatki iz Raziskovanja o dohodkih in življenjskih pogojih (SILC). To raziskovanje je za države članice EU enoten vir podatkov za izračun kazalnikov dohodka in revščine, ki temelji na uredbah Evropske komisije. V Sloveniji smo ga začeli izvajati v letu 2005. Vir za izračun omenjenih kazalnikov pred uvedbo SILC so bili podatki iz Ankete o porabi v gospodinjstvih (APG). Zaradi različne metodologije tako podatki od leta 2005 niso neposredno primerljivi s predhodno objavljenimi.

DEFINICIJE NEKATERIH UPORABLJENIH POJMOV

BLAGINJA

KAKOVOST NARAVNIH VIROV

Delci PM₁₀ so po Uredbi o žveplovem dioksidu, dušikovih oksidih, delcih in svincu v zunanjem zraku (Uradni list RS, št. 52/2002) definirani kot delci v zraku, ki jih prepušča filter s 50-odstotno neprepustnostjo za delce z aerodinamskim premerom 10 μm .

Pitna voda je voda, ki po mikrobioloških, fizikalnih, kemičnih in radioloških lastnostih ter po vsebnosti pesticidov in strupov ustreza merilom, ki so predpisana s Pravilnikom o pitni vodi (Uradni list RS, št. 19/2004 s spremembami). Higienško neoporečna voda se uporablja za javno preskrbo prebivalstva in za proizvodnjo živil, namenjenih za prodajo.

Ekološka pridelava je po Uredbi o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov (Uredba ES št. 834/2007) celotni sistem upravljanja kmetijskega gospodarstva in pridelave hrane, ki združuje najboljšo okoljsko prakso, visoko raven biotske raznovrstnosti, ohranjanje naravnih virov, uporabo visokih standardov dobrega počutja živali in način pridelave v skladu s preferencami nekaterih potrošnikov za proizvode, pridelane z uporabo naravnih snovi in postopkov.

Kmetijska zemljišča v uporabi so vsa zemljišča, ki jih kmetijska podjetja in družinske kmetije uporabljajo za kmetijsko pridelavo v določenem letu. To so njive in vrtovi, trajni nasadi in trajni travniki in pašniki.

DEFINICIJE NEKATERIH UPORABLJENIH POJMOV

EKONOMSKA RAST

Bruto domači proizvod je enak dodani vrednosti v osnovnih cenah, povečani za davke na proizvode in zmanjšani za subvencije po proizvodih. Bruto domači proizvod je tako enak vsoti dodane vrednosti v osnovnih cenah vseh domačih (rezidenčnih) proizvodnih enot in neto davkov na proizvode (davki na proizvode, zmanjšani za subvencije po proizvodih). Bruto domači proizvod po izdatkovni metodi je enak skupni domači potrošnji in saldu menjave blaga in storitev s tujino. Domačo potrošnjo sestavljajo izdatki rezidenčnih gospodinjstev za potrošnjo (nacionalni koncept), izdatki NPISG in države za končno potrošnjo ter bruto investicije. Bruto domači proizvod po dohodkovni metodi je enak vsoti sredstev za zaposlene, neto davkov na proizvodnjo (davki na proizvodnjo minus subvencije na proizvodnjo) in bruto poslovnega presežka in raznovrstnega dohodka.

VARNOST

Aktivno prebivalstvo je seštevek delovno aktivnega prebivalstva in brezposelnih oseb.

Delovno aktivno prebivalstvo, vključeno v SRDAP, so osebe, stare najmanj 15 let, ki delajo (so v delovnem razmerju) na območju Republike Slovenije in ki so obvezno socialno zavarovane. To pa so lahko: a) zaposlene osebe s pogodbami o zaposlitvi (in sicer za nedoločen ali določen čas, s polnim delovnim časom ali z delovnim časom, krajšim od polnega); b) samozaposlene osebe, ki so obvezno socialno zavarovane. Te osebe spremljamo v SRDAP-u do upokojitve.

Zaposlene osebe so tudi osebe, ki so v delovnem razmerju pri fizičnih osebah, to je pri samostojnih podjetnikih posameznikih, pri osebah, ki opravljajo poklicno dejavnost kot edini ali glavni poklic, ali pri osebah, ki uporabljajo dopolnilno delo drugih ljudi.

Stopnja registrirane brezposelnosti je odstotni delež med brezposelnimi osebami, prijavljenimi na Zavodu RS za zaposlovanje in aktivnim prebivalstvom, pri čemer tvori aktivno prebivalstvo število delovno aktivnih iz SRDAP-a (po prebivališču) in število registriranih brezposelnih oseb.

Socialna zaščita obsega po metodologiji ESSPROS vsa posredovanja javnih in zasebnih institucij, ki gospodinjstvom ali posameznikom lajšajo breme določenih tveganj ali potreb brez sočasne zagotovitve enakovrednega nadomestila ali povračila in niso rezultat individualnih aranžmajev. Tveganja ali potrebe oziroma področja opazovanja so: bolezen in zdravstveno varstvo, invalidnost, starost, smrti hranitelja družine, družina in otroci, brezposelnost, nastanitev in druge oblike socialne izključenosti.

Število zdravnikov, izračunano iz delovnih ur, predstavlja razmerje med sporočenim podatkom o številu opravljenih delovnih ur zdravnikov, in normativom 1.430 ur letno na zdravnika.

Štipendisti so dijaki srednjih šol in študenti višjih strokovnih šol ter visokošolskih zavodov, ki med šolanjem prejemajo štipendijo kot redni mesečni denarni znesek. Štipendije podeljujejo podjetja, zavodi in druge organizacije, ki imajo štipendiste.

Obsojena oseba je polnoletna oseba, ki je spoznana za odgovorno in proti kateri so izrečene kazenske sankcije. Kazenske sankcije so: kazni, opozorilne sankcije in varnostni ukrepi.

DEFINICIJE NEKATERIH UPORABLJENIH POJMOV

Mladoletni storilci kaznivih dejanj so osebe, ki so ob storitvi kaznivega dejanja že dopolnile 14, ne pa še 18 let, proti katerim je postopek pri državnem tožilstvu ali pred senatom končan.

RAVNOVESJE IN SKROMNOST

NARAVNI VIRI

Obnovljivi viri vključujejo biomaso, bioplin ter industrijske in komunalne odpadke.

Komunalni odpadki so odpadki iz gospodinjstva ali njim po naravi ali sestavi podobni odpadki iz proizvodnje, trgovine, storitvene ali druge dejavnosti.

Potniški kilometri (pkm) so seštevki zmnožkov števila potnikov in razdalj, na katerih so se ti potniki peljali.

RAZISKAVE IN RAZVOJ

Raziskovalna in razvojna dejavnost (RRD) obsega "po Zakonu o raziskovalni in razvojni dejavnosti (ZRRD-UPB1; Uradni list RS, št. 22/2006 s spremembami)" temeljno in uporabno raziskovanje ter predkonkurenčne raziskave, industrijske raziskave in prenos znanja. Torej je RRD opredeljena kot temeljno raziskovanje, aplikativno raziskovanje in eksperimentalni razvoj.

PREBIVALSTVO, ENAKOST SPOLOV IN REVŠČINA

Naravni prirast je razlika med številom živorojenih otrok in številom umrlih na določenem območju v koledarskem letu.

Selitveni prirast je razlika med številom priseljenih in odseljenih oseb na določenem območju v koledarskem letu.

Skupni prirast je seštevke naravnega in selitvenega prirasta na določenem območju v koledarskem letu.

Povprečna mesečna plača je povprečni znesek, ki ga kot plačilo za mesec dela prejmejo zaposlene osebe, ki delajo pri pravni osebi.

Stopnja tveganja revščine je izražena kot odstotek oseb, ki živijo v gospodinjstvih, katerih razpoložljivi ekvivalentni dohodek ne dosega praga tveganja revščine.

MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE

INTENZIVNOST RABE NARAVNIH VIROV

Toplogredni plini so plini v ozračju, ki zadržujejo toplotno sevanje Zemlje: ogljikov dioksid (CO₂), metan (CH₄), didušikov oksid (N₂O), fluorirani ogljikovodiki (HFC), perfluorirani ogljikovodiki (PFC), žveplov heksafluorid (SF₆).

Energetska intenzivnost je razmerje med količino energije (oskrba z energijo ali končna poraba energije) in bruto domačim proizvodom, izraženim v stalnih cenah. Energetska intenzivnost se manjša z izboljšanjem energetske učinkovitosti.

Oskrba z energijo je količina energije porabljena znotraj meja države. Izračuna se takole: domača proizvodnja + uvoz - izvoz - mednarodna pomorska skladišča ± spremembe zalog.

DEFINICIJE NEKATERIH UPORABLJENIH POJMOV

Mineralna gnojila so spojine in snovi (ne glede na agregatno stanje), ki vsebujejo rastlinska hranila in so pridobljene v industrijskem postopku.

Rastlinska hranila so snovi, s katerimi se rastline hranijo. Prikazujemo podatke o porabi le treh glavnih rastlinskih hranil (makrohranil), dušika (N), fosforja (P2O5) in kalija (K2O).

SKRB ZA VSE GENERACIJE

Koeficient starostne odvisnosti mladih (obremenjenost delovno sposobnih prebivalcev s starostno odvisnimi »mladimi« prebivalci) je število prebivalcev v starosti 0–14 let v primerjavi s številom delovno sposobnih prebivalcev (v starosti 15–64 let) v državi oziroma teritorialni enoti.

Koeficient starostne odvisnosti starih (obremenjenost delovno sposobnih prebivalcev s starostno odvisnimi »starimi« prebivalci) je število prebivalcev v starosti 65 let in več v primerjavi s številom delovno sposobnih prebivalcev (v starosti 15–64 let) v državi oziroma teritorialni enoti.

Skupni koeficient starostne odvisnosti (obremenjenost delovno sposobnih prebivalcev s starostno odvisnimi »mladimi« in »starimi« prebivalci) je število prebivalcev v starosti 0–14 let in 65 let in več v primerjavi s številom delovno sposobnih prebivalcev (v starosti 15–64 let) v državi oziroma teritorialni enoti.

STATISTIČNI ZNAMENJI

... ni podatka
 1) izpostavno znamenje za opombo pod tabelo ali pod črto

KRAJŠAVE IN MERSKE ENOTE

APG	Anketa o porabi v gospodinjstvih
ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
BDP	bruto domači proizvod
EU	Evropska unija
IVZ	Inštitut za varovanje zdravja
MF	Ministrstvo za finance
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve
MPP	mestni potniški promet
OVE	obnovljivi viri energije
SILC	»Income, Social Inclusion and Living Conditions«, Raziskovanje o življenjskih pogojih
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
ZZV	Zavod za zdravstveno varstvo
65+	osebe, stare 65 let in več
CH₄	metan
CO₂	ogljikov dioksid
E.coli	Escherichia coli
F-plini	fluorirani toplogredni plini
HFC	fluorirani ogljikovodiki
K₂O	kalijev oksid
N	dušik
N₂O	didušikov oksid
PFC	perfluorirani ogljikovodiki
PM₁₀	delci PM ₁₀
P₂O₅	fosforjev pentoksid
SF₆	žveplov heksafluorid
CO₂ ekvivalent Gg	gigagram ekvivalenta ogljikovega dioksida
EUR	evro
ha	hektar
kg/ha	kilogram/hektar
l/dan	liter/dan
m³	kubični meter
m³/preb.	kubični meter/prebivalca
mio.	milijon
pkm	potniški kilometri
mrđ.	milijarda
t	tona
toe	tona ekvivalenta nafte
toe/preb.	tona ekvivalenta nafte/prebivalca
toe/mio. EUR 2000	tona ekvivalenta nafte/milijon merjeno v stalnih cenah 2000
%	odstotek
µg/m³	mikrogram/kubični meter

LITERATURA IN VIRI

Kazalci okolja v Sloveniji – Kakovost pitne vode. (2009). Ljubljana: Agencija Republike Slovenije za okolje. Pridobljeno s spletne strani:

http://kazalci.arso.gov.si/?&data=indicator&ind_id=151&menu_group_id=17

Kazalci okolja v Sloveniji – Onesnaženost zraka z delci PM₁₀ in PM_{2,5}. (2009). Ljubljana: Agencija Republike Slovenije za okolje. Pridobljeno s spletne strani:

http://kazalci.arso.gov.si/?&data=indicator&ind_id=232&menu_group_id=16

SI-STAT podatkovni portal. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Pridobljeno s spletne strani:

<http://www.stat.si/pxweb/Dialog/statfile2.asp>

Statistični letopis Republike Slovenije. (2009). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Pridobljeno s spletne strani:

http://www.stat.si/publikacije/pub_letopis_prva.asp

Prve objave. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Pridobljeno s spletne strani:

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2513

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2477

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2728

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2489

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2742

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2179

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=1464

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=684

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2913

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2642

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=1890

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=1334

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=701

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2327

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=267

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2638

Bruto domači proizvod. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Pridobljeno s spletne strani:

http://www.stat.si/tema_ekonomsko_nacionalni_bdp1.asp

Primankljaj in dolg države. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Pridobljeno s spletne strani:

<http://www.stat.si/indikatorji.asp?id=28>

KAKO DO STATISTIČNIH PODATKOV IN INFORMACIJ?

- **na spletnih straneh Statističnega urada RS**
www.stat.si
- **po pošti, telefonu, telefaksu ali elektronsko**
naslov: Statistični urad Republike Slovenije,
Vožarski pot 12, 1000 Ljubljana, Slovenija
telefon: (01) 241 51 04
telefaks: (01) 241 53 44
telefonski odzivnik: (01) 475 65 55
e-naslov: info.stat@gov.si
- **z naročilom statističnih publikacij**
naslov: Statistični urad Republike Slovenije
Vožarski pot 12, 1000 Ljubljana, Slovenija
telefon: (01) 241 52 84
telefaks: (01) 241 53 44
e-naslov: prodaja.surs@gov.si
- **z obiskom v informacijskem središču**
poslovni čas: od ponedeljka do četrтка od 9.00 do 15.30
petek od 9.00 do 14.30